

BEROEPSINSTANTIE INZAKE DE OPENBAARHEID VAN BESTUUR

JAARVERSLAG 2016-2017

1) Algemeen

1.1. Krachtens artikel 27 van het decreet van 26 maart 2004 betreffende de openbaarheid van bestuur dient de beroepsinstantie inzake openbaarheid van bestuur een jaarverslag voor te leggen aan de Vlaamse Regering aangaande de beroepen die bij haar werden ingesteld m.b.t. de toepassing van de passieve openbaarheid.

1.2. Dit jaarverslag heeft betrekking op de periode van 1 juli 2016 tot en met 30 juni 2017.

In dit verslag wordt eerst aandacht besteed aan de statistische gegevens over de geregistreerde openbaarheidsverzoeken die in de verschillende bestuursinstanties werden verwerkt.

Daarna wordt in dit verslag stil gestaan bij de beroepen die in het afgelopen jaar ingediend werden bij de beroepsinstantie inzake openbaarheid van bestuur, met een aantal algemene beschouwingen daaromtrent.

2) De verzoeken bij de diverse bestuursinstanties

2.1. Vooreerst wordt, naar jaarlijkse gewoonte, getracht om een beeld te scheppen van het aantal verzoeken inzake openbaarheid van bestuur die bij de diverse instanties (op wie het decreet van 26 maart 2004 betreffende de openbaarheid van bestuur van toepassing is) werden geregistreerd.

Daarom werden een aantal gegevens opgevraagd door de beroepsinstantie bij de verschillende beleidsdomeinen binnen de Vlaamse overheid (de departementen met alle interne en externe agentschappen), bij de diverse Vlaamse ministers uit de Vlaamse regering, bij het Vlaams Parlement (en de eraan verbonden instellingen), bij de diverse Vlaamse provincies en bij een selectie van 15 steden en gemeenten (drie per provincie).

2.2. In de *bijlage* bij dit jaarverslag vindt men een overzichtstabel terug met de gegevens zoals deze werden verstrekt door de diverse bestuursinstanties. Bij elke instelling wordt het aantal geregistreerde aanvragen vermeld, alsook het resultaat van die aanvragen, meer bepaald of de verzoeken werden ingewilligd, dan wel werden geweigerd. Bij de bestuursinstanties waarvan geen gegevens werden bekomen, staat een streepje vermeld.

2.3. Wat het cijfermateriaal betreft van de **12 beleidsdomeinen** binnen het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, komen we tot de volgende vaststellingen, na vergelijking van de huidige cijfers met die van het voorbije jaar:

Binnen de volgende beleidsdomeinen werden geen al te grote verschuivingen genoteerd inzake het aantal ingediende verzoeken tot openbaarmaking:

- Financiën en Begroting
- Economie, Wetenschap en Innovatie
- Werk en Sociale Economie
- Leefmilieu, Natuur en Energie
- Ruimtelijke Ordening, Woonbeleid en Onroerend Erfgoed

Bij het beleidsdomein Landbouw en Visserij is er een daling vast te stellen in het aantal geregistreerde openbaarheidsverzoeken, meer bepaald bij het departement zelf (nu 94 verzoeken tegen 132 vorig jaar).

Bij zes beleidsdomeinen werd een stijging vastgesteld in het aantal geregistreerde openbaarheidsverzoeken:

- Bij het beleidsdomein Kancelarij en Bestuur is er een stijging bij het departement zelf (nu 131 verzoeken tegen 93 vorig jaar) alsook bij het Agentschap Overheidspersoneel (nu 335 verzoeken tegen 38 vorig jaar)
- Bij het beleidsdomein Internationaal Vlaanderen is er een stijging bij het departement zelf (nu 16 verzoeken tegen 8 vorig jaar).
- Bij het beleidsdomein Onderwijs en Vorming is er een stijging bij het Agentschap AHOVOKS (nu 1169 verzoeken tegen 703 vorig jaar).
- Bij het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin is er zowel een stijging bij het departement zelf (nu 632 verzoeken tegen 400 vorig jaar) als bij Kind en Gezin (nu 42 verzoeken tegen 14 vorig jaar).
- Bij het beleidsdomein Cultuur, Jeugd, Sport en Media is er een stijging bij het departement zelf (nu 56 verzoeken tegen 33 vorig jaar).
- Bij het beleidsdomein Mobiliteit en Openbare Werken is er een stijging bij het Agentschap Wegen en Verkeer (nu 114 verzoeken tegen 75 vorig jaar).

2.4. Wat de cijfers betreft aangaande de geregistreerde verzoeken bij de verschillende ministeriële kabinetten van de Vlaamse Regering, kan worden vastgesteld dat de cijfers voor het voorbije jaar in de lijn liggen van die van het jaar voorheen.

De beroepsinstantie blijft wel benadrukken dat verzoeken tot openbaarmaking, gericht aan de ministeriële kabinetten, door hen zelf moeten worden geregistreerd en niet door de bevoegde administratie, daar ze zelf worden beschouwd als een afzonderlijke bestuursinstantie. Nog al te vaak worden openbaarheidsverzoeken, die gericht worden aan een ministerieel kabinet, verder afgehandeld door de administratie. Dit kan enkel maar voor die verzoeken die betrekking hebben op documenten waarover het kabinet niet zelf beschikt en waarbij deze, op grond van artikel 17, §3, tweede lid van het openbaarheidsdecreet, de verzoeker dan doorverwijst naar de instantie waarvan ze vermoedt dat deze wel beschikt over de gevraagde informatie.

2.5. Wat de cijfers uit het Vlaams Parlement betreft, stellen we vast dat er dit jaar geen verzoeken inzake passieve openbaarheid van bestuur werden geregistreerd, noch bij het Vlaams Parlement zelf, noch bij de instellingen die verbonden zijn aan het Vlaams Parlement..

2.6. Wat de cijfers van de geraadpleegde steden en gemeenten (15 in totaal) betreft, wordt er vastgesteld dat er in vier steden/gemeenten een daling te noteren viel van het aantal geregistreerde verzoeken ten opzichte van het vorige jaar: Aalst met 157 verzoeken (vorig jaar 185), Dilbeek met 37 verzoeken (vorig jaar 59), Halle met 18 verzoeken (vorig jaar 38) en Tongeren met 3 verzoeken (vorig jaar 15).

Daarentegen werd er ook een stijging vastgesteld in het aantal geregistreerde verzoeken in de volgende vier steden/gemeenten: Hasselt met 79 verzoeken (vorig jaar 40), Herentals met 25 verzoeken (vorig jaar 12), Leuven met 632 verzoeken (vorig jaar 518) en Roeslare met 104 verzoeken (vorig jaar 80).

In de overige bevraagde steden en gemeenten lagen de cijfers van het aantal geregistreerde verzoeken ongeveer in dezelfde lijn als het jaar voordien.

2.7. Wat de cijfers van de provincies betreft, stellen we vast dat er in één Vlaamse provincie deze keer een lichte daling van het aantal geregistreerde verzoeken inzake openbaarheid van bestuur werd genoteerd:

- provincie West-Vlaanderen met 76 verzoeken (vorig jaar 84)

In de overige provincies werd dan weer een stijging genoteerd in het aantal geregistreerde openbaarheidsverzoeken:

- provincie Oost-Vlaanderen met 207 verzoeken (vorig jaar 188)
- provincie Antwerpen met 1179 verzoeken (vorig jaar 908)
- provincie Vlaams-Brabant met 441 verzoeken (vorig jaar 388)
- provincie Limburg met 1065 verzoeken (vorig jaar 986)

2.8. Uit de tabellen in bijlage bij dit jaarverslag kan worden afgelezen dat gedurende het voorbije jaar **4,5 % van alle geregistreerde verzoeken** rond openbaarheid van bestuur werden **geweigerd**. Dit percentage ligt lichtjes lager dan het cijfer van de vorige jaren (met uitzondering van het jaar 2012/2013). Het percentage van afwijzing van de geregistreerde verzoeken inzake passieve openbaarheid van bestuur blijft nog steeds zeer laag, wat er blijft op wijzen dat de verschillende bestuursinstanties nog steeds zeer gemakkelijk inzage en/of afschrift verlenen in dossiers en bestuursdocumenten.

Bovendien dient men er ook rekening mee te houden dat het verstrekken van informatie ook hoe langer hoe meer gebeurt op spontane en informele wijze (actieve openbaarheid van bestuur), zonder dat daarvoor gebruik dient gemaakt te worden van de formele proceduremogelijkheden zoals voorgeschreven in het gedeelte van het decreet van 26 maart 2004 dat betrekking heeft op de passieve openbaarheid van bestuur.

3) De verzoekschriften bij de beroepsinstantie

3.1. Net zoals dit de voorbije jaren al het geval was, wordt ook nu geen afzonderlijke bijlage meer opgenomen met een overzicht van alle geregistreerde beroepsdossiers. Op zich kon men uit die tabel weinig informatie halen, temeer daar de samenvattende cijfers hierna toch worden vermeld met betrekking tot de geregistreerde beroepsdossiers uit het afgelopen jaar.

Bovendien is het zo dat alle beslissingen van de beroepsinstantie, afdeling openbaarheid van bestuur, sinds geruime tijd actief openbaar worden gemaakt, via publicatie ervan op de website www.vlaanderen.be/openbaarheid, zodat eenieder deze vrij kan raadplegen. Met het oog op de bescherming van de persoonlijke levenssfeer van natuurlijke personen, worden alle persoonsgegevens in die beslissingen op de website onleesbaar gemaakt.

Uit nazicht van alle beroepsdossiers van het voorbije jaar, is gebleken dat er in het afgelopen werkjaar van de beroepsinstantie **276 beroepsdossiers** werden behandeld. Als we dit vergelijken met de cijfers van de andere jaren, dan stellen we vast dat in het afgelopen jaar het hoogste aantal ingediende beroepschriften werden genoteerd (een stijging met liefst 20 % ten opzichte van het jaar voordien) sinds de oprichting van de beroepsinstantie . In onderstaand overzichtje kan u de cijfers aflezen van het aantal beroepsdossiers van alle voorbije jaren:

2004-2005: 117 beroepsdossiers
2005-2006: 121 beroepsdossiers
2006-2007: 100 beroepsdossiers
2007-2008: 151 beroepsdossiers
2008-2009: 161 beroepsdossiers
2009-2010: 269 beroepsdossiers
2010-2011: 227 beroepsdossiers
2011-2012: 204 beroepsdossiers
2012-2013: 252 beroepsdossiers
2013-2014: 216 beroepsdossiers
2014-2015: 240 beroepsdossiers

2015-2016: 231 beroepsdossiers

2016-2017: 276 beroepsdossiers

Van deze 276 beroepsdossiers hadden er 73 betrekking op de Vlaamse overheid (de diverse departementen binnen het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, de ministeriële kabinetten en de agentschappen), wat, procentueel bekeken, een status-quo inhoudt ten opzichte van vorig jaar (26% van alle beroepen). Voorts stellen we vast dat 138 beroepsdossiers op de gemeenten, ocmw's en intercommunales betrekking hadden, wat, procentueel gezien, een lichte daling inhoudt ten opzichte van het jaar ervoor (nu 50% van alle beroepsdossier, vorig jaar nog 58%). Daarnaast werden er 10 beroepsdossiers ingediend die betrekking hadden op de provincies (4% van alle beroepen), terwijl er 55 dossiers betrekking hadden op de diverse overige instanties (20 % van de beroepen).

3.2. Van de 276 behandelde beroepsdossiers werden **130 dossiers integraal afgewezen** (onontvankelijk of ongegrond). 24 dossiers werden volledig als gegrond beschouwd, waarbij de openbaarmaking van de gevraagde documenten bijgevolg werd toegestaan. In 58 beroepsdossiers tenslotte werd de openbaarmaking gedeeltelijk toegestaan. In 10 dossiers werd er door de indiener van het beroepschrift afstand gedaan van het beroep, zodat er geen uitspraak diende te worden gedaan door de beroepsinstantie.

Tevens was het zo dat **54 beroepsdossiers zonder voorwerp** werden beschouwd. In elk van die dossiers ging de betrokken instantie alsnog in op het oorspronkelijke verzoek van de indiener tot openbaarmaking van bestuursdocumenten, ofwel nadat de instantie in kennis was gesteld van het feit dat er een beroep werd ingesteld, ofwel nadat de beroepsinstantie contact met haar had opgenomen voor de afhandeling van het bezwaarschrift. In al deze dossiers heeft de beroepsindiener bijgevolg eveneens voldoening gekregen.

Dit betekent dus dat globaal bekeken in **146 beroepsdossiers** (wat neerkomt op 53% van het aantal beroepsdossiers) uiteindelijk **geheel of gedeeltelijk werd tegemoetgekomen aan het verzoek tot openbaarmaking** van de verzoeker: naar aanleiding van 24 beroepen werd de openbaarmaking volledig ingewilligd, bij 58 dossiers was er een gedeeltelijke openbaarmaking na een ingediend beroep en bij 54 dossiers werd het verzoek in tussentijd (gedurende de afhandeling van het beroep) nog ingewilligd door de instantie. In 10 dossiers werd ook afstand van beroep gedaan door de beroepsindiener omdat deze intussen de gevraagde documenten had ontvangen.

3.3. In verband met de 276 afgehandelde dossiers door de beroepsinstantie, werden het voorbije jaar **9 dossiers** aanhangig gemaakt bij de **Raad van State**. Het gaat om 9 verzoeken tot nietigverklaring van een beslissing van onze beroepsinstantie en in al deze dossiers werd een raadsman aangesteld om de belangen van de Vlaamse overheid te verdedigen.

24 januari 2018,

Namens de beroepsinstantie,
afdeling openbaarheid van bestuur,

Bruno Asscherickx
Voorzitter